

รายงานวิธีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

ชื่อผลงาน : กิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

คำสำคัญ : ๑. Active Learning
๒. ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

๑. ความสำคัญของผลงานหรือนวัตกรรมที่นำเสนอ

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน กระบวนการสอนภาษาไทยเป็นการมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะที่จำเป็นในด้านของการสื่อสาร การฟัง พูด อ่าน เขียน ให้มีประสิทธิภาพ โดยทั้งหมดจะต้องให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจหลักภาษาและวรรณคดีไทยอย่างเห็นคุณค่า ในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ครูผู้สอนจำเป็นที่จะต้องหาเทคนิควิธีการเพื่อจะให้นักเรียนได้เกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชามากยิ่งขึ้น

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ มาตรา ๒๓ มีสาระสำคัญ คือการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยต้องเน้นความสำคัญ ทั้งความรู้และคุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ ในฐานะภาษาประจำชาติ เป็นมรดกอันล้ำค่าที่คนไทยทุกคนควรช่วยกันรักษาไว้ให้คงอยู่ตลอดไป การเรียนรู้ภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งต้องอาศัยวุฒิภาวะและประสบการณ์ในการจัดประสบการณ์ทางด้านภาษาประกอบด้วยทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนเป็นพื้นฐาน ซึ่งเป็นภารกิจหลักของโรงเรียนและครูผู้สอนที่จะจัดการเรียนการสอน ให้ผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ. ๒๕๕๑ : ๑) หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตร แกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ จึงได้กำหนดสาระหลักไว้ ๕ สาระ ได้แก่ การอ่าน การเขียน การฟังและการพูด หลักการใช้ภาษา วรรณคดีและวรรณกรรม (กระทรวงศึกษาธิการ. ๒๕๕๒ : ๑)

จากผลการทดสอบระดับชาติ (O-net) ปีการศึกษา ๒๕๖๑ โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ยังมีผลคะแนนเฉลี่ยในสาระหลักการใช้ภาษาไทยค่อนข้างน้อย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ ๕๔.๖๙ และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ ๔๖.๒๔ ประกอบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ไม่สูงเท่าที่ควร ส่วนใหญ่นักเรียนจะมีปัญหาในการเรียนหลักการใช้ภาษาไทย ทักษะการอ่านและทักษะการเขียน จึงทำให้นักเรียนทำข้อสอบไม่ได้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงไม่เป็นไปตามเป้าหมายเท่าที่ควร จะเห็นได้ว่าจากความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมาแล้วนั้น มีส่วนทำให้เกิดอุปสรรคในการเรียนการสอนและการฝึกทักษะด้านต่าง ๆ ของวิชาภาษาไทย ผู้เขียนจำเป็นต้องคิดค้นวิธีการในการจัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาไทยให้สูงขึ้น จึงเลือกวิธีการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning มาแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย

กิจกรรมการเรียนรู้แบบกระตือรือร้น (active learning) มีลักษณะเป็นกิจกรรม ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือทำ และได้คิดเกี่ยวกับสิ่งที่ตนเองทำอยู่ (Bonwell & Eison, 1991) โดยภาพรวมแล้ว ผู้เรียนได้คิด ได้พูด ได้ลงมือทำเพื่อแก้ปัญหา หรือสร้างสรรค์ในลักษณะต่าง ๆ ทำให้ได้ฝึกพัฒนาทักษะอย่างหลากหลายด้านตลอดกระบวนการเรียนรู้ สำหรับในวิชาภาษาไทย สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ active learning ได้ในทุกสาระการเรียนรู้ โดยเฉพาะสาระการเรียนรู้ที่เป็นทักษะพื้นฐานได้แก่ สาระการเรียนรู้การอ่านนั้น ได้มีการ

เสนอกิจกรรมการสอนอ่านตามแนวคิด active learning ไว้หลายหลายกิจกรรม อาทิ กิจกรรมการบรรยาย (describe) กิจกรรมการวิเคราะห์ (analyze) กิจกรรมการสำรวจ (explore) กิจกรรมการเชื่อมโยง (relate) เป็นต้น ดังนั้นผู้เขียนจึงได้จัดทำวิธีหรือแนวทางปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Best Practice) เรื่องกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

เป้าหมาย

ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ ปีการศึกษา ๒๕๖๑

๑. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓/๕	จำนวน ๔๑ คน
๒. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓/๘	จำนวน ๔๕ คน
๓. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓/๑๑	จำนวน ๔๗ คน
๔. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓/๑๓	จำนวน ๑๙ คน
๕. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕/๙	จำนวน ๔๕ คน

ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ ปีการศึกษา ๒๕๖๑

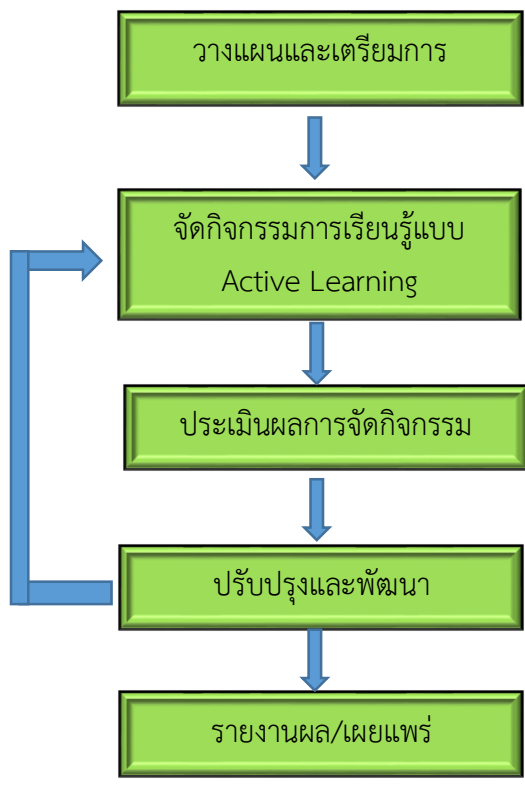
- ๑. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และ ๕ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
- ๒. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และ ๕ มีเจตคติที่ดีในการเรียนวิชาภาษาไทย

๒. ลำดับขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๒.๑ ขั้นวางแผน (Plan)

- ๒.๑.๑ วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลการทดสอบระดับชาติ (O-net)
- ๒.๑.๒ ศึกษาหลักสูตรและแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning
- ๒.๑.๓ ออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning

๒.๒ ขั้นตอนดำเนินการตามแผน (Do)

๒.๓ ชั้นตรวจสอบ (Chake)

๒.๓.๑ ตรวจสอบคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ

๒.๓.๒ กำกับติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคณะกรรมการนิเทศการสอน

๒.๓.๓ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และ ๕ ภาคเรียนที่ ๑ และ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๑

๒.๔ ชั้นรายงานผลเพื่อปรับปรุงพัฒนา (Action)

๒.๔.๑ สรุปและเขียนรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และ ๕

๒.๔.๒ วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยร่วมกัน เพื่อนำข้อมูลไปวางแผนพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในปีการศึกษาถัดไป

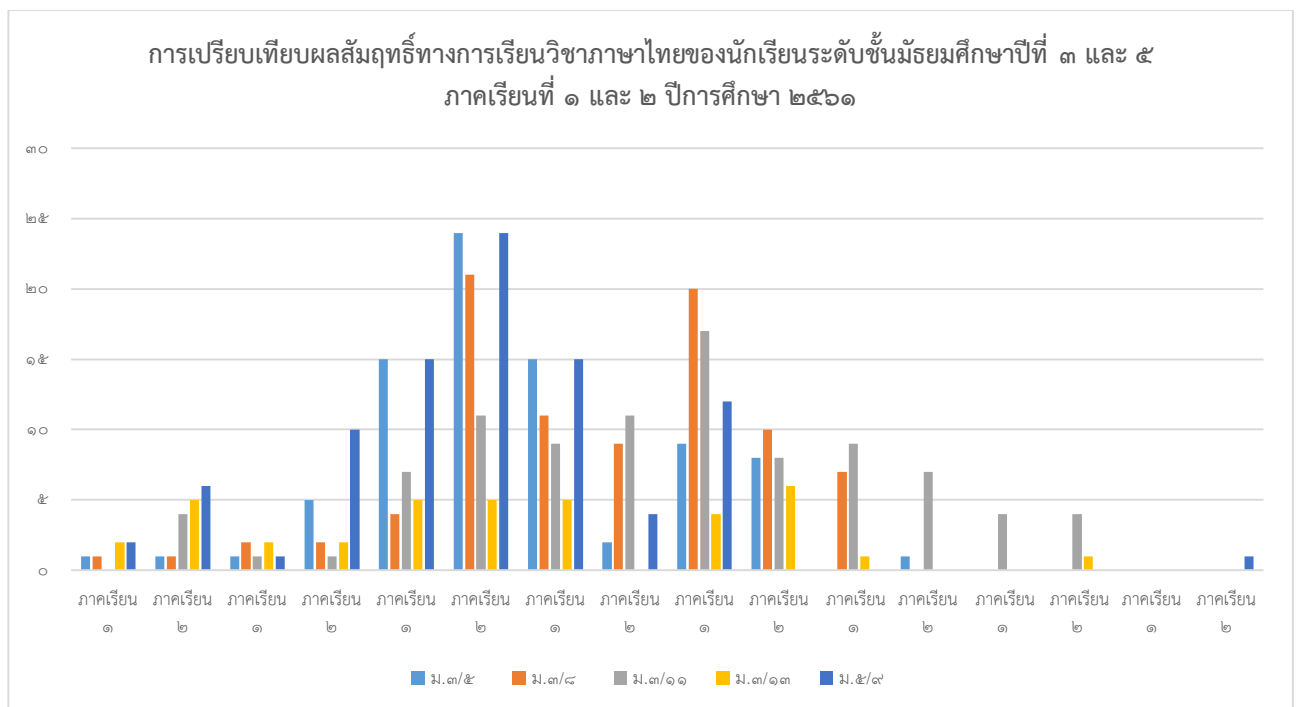
๓. ผลการดำเนินการ

ตารางการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และ ๕ ภาคเรียนที่ ๑ และ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๑

ชั้น/ห้อง ภาคเรียน	๔		๓.๕		๓		๒.๕		๒		๑.๕		๑		๐ ร มส	
	๑	๒	๑	๒	๑	๒	๑	๒	๑	๒	๑	๒	๑	๒	๑	๒
ม.๓/๕ (๔๑)	๑	๑	๑	๕	๑๕	๒๔	๑๕	๒	๙	๙	-	๑	-	-	-	-
ม.๓/๘ (๔๕)	๑	๑	๒	๒	๔	๒๑	๑๑	๙	๒๐	๑๐	๗	-	-	-	-	-
ม.๓/๑๑ (๔๗)	-	๔	๑	๑	๗	๑๑	๙	๑๑	๑๗	๘	๙	๗	๔	๔	-	-
ม.๓/๑๓ (๑๙)	๒	๕	๒	๒	๕	๕	๕	-	๔	๖	๑	-	-	๑	-	-
ม.๕/๙ (๔๕)	๒	๖	๑	๑๐	๑๕	๒๔	๑๕	๔	๑๒	-	-	-	-	-	-	๑

หมายเหตุ : นักเรียนที่ได้ มส. คือนักเรียนที่สอบเทียบได้และมาขอลาออก

จากแผนภูมิดังกล่าว สรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และ ๕ ได้ดังนี้

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นดังนี้

-ผลการเรียน ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เพิ่มขึ้น จำนวน ๗ คน

-ผลการเรียน ๓.๕ ภาคเรียนที่ ๒ เพิ่มขึ้น จำนวน ๔ คน

-ผลการเรียน ๓ ภาคเรียนที่ ๒ เพิ่มขึ้น จำนวน ๓๐ คน

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นดังนี้

-ผลการเรียน ๔ ภาคเรียนที่ ๒ เพิ่มขึ้น จำนวน ๔ คน

-ผลการเรียน ๓.๕ ภาคเรียนที่ ๒ เพิ่มขึ้น จำนวน ๙ คน

-ผลการเรียน ๓ ภาคเรียนที่ ๒ เพิ่มขึ้น จำนวน ๙ คน

การดำเนินการตามกระบวนการ Best Practice กิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียนให้ความร่วมมือการจัดกิจกรรมเป็นอย่างดี บรรยากาศในการเรียนการสอนเปลี่ยนไป นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นมากขึ้น มีการวิเคราะห์ข้อมูล และรู้จักการทำงานร่วมกัน สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้และทำความเข้าใจต่อบทเรียนมากขึ้น ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เกิดขึ้นอาจต้องพัฒนาต่อไป เนื่องจากมีนักเรียนอีกประมาณ ๕ คนที่เป็นคนเดิม ยังได้ผลการเรียน ๑ เหมือนเดิม ซึ่งครูต้องนำนักเรียนกลุ่มนี้มาวิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหาแก่นักเรียนในปีการศึกษาต่อไปที่มีลักษณะเช่นเดียวกัน และส่งต่อนักเรียนกลุ่มนี้ให้กับครูในระดับชั้นที่สูงขึ้นต่อไป

๔. บทเรียนที่ได้รับ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ เกิดบทเรียนที่ได้รับดังนี้

๑. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการเรียนรู้กับนักเรียน นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิด การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การทำงานร่วมกัน นักเรียนสามารถยอมรับความสามารถของแต่ละบุคคลที่มีความแตกต่างกัน
๒. นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในการฝึกทักษะต่าง ๆ ด้านภาษาไทย เช่น การอ่าน การฟังและการพูด การเขียน โดยนำองค์ความรู้ที่เกิดจากตนเองที่ได้จากการค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่หลากหลาย
๓. บรรยากาศในห้องเรียนเต็มไปด้วยความสนุกสนาน ไม่น่าเบื่อ ไม่ต้องมาฟังครูบรรยายเพียงอย่างเดียว ครูสามารถนำความรู้และประสบการณ์มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับนักเรียนจนเกิดองค์ความรู้ใหม่ ๆ
๔. นักเรียนมีเจตคติที่ดีในการเรียนภาษาไทย ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ดี ส่งงานครบและตรงเวลา

๕. ปัจจัยความสำเร็จ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ของการดำเนินการ ได้แก่

๕.๑ ปัจจัยภายนอก ได้แก่

๕.๑.๑ ผู้บริหารและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ให้ความสำคัญและสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

๕.๑.๒ การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของครูผู้สอนในระดับชั้นเดียวกัน

๕.๑.๓ ความพร้อมของสื่อเทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๕.๑.๔ ครูผู้สอนมีการเตรียมความพร้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning

๕.๑.๕ ได้รับคำแนะนำจากครูผู้มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอน

๕.๒ ปัจจัยภายใน ได้แก่

๕.๒.๑ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ มีความรู้ความเข้าใจในหลักการใช้ภาษาไทย วรรณคดีไทย มีทักษะด้านการอ่าน การพูดและการฟัง และการเขียนภาษาไทย มีความสามารถในการคิด การทำงานร่วมกัน เห็นคุณค่าและมีเจตคติที่ดีในการเรียนวิชาภาษาไทย

๕.๒.๒ นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ส่งงานครบและตรงเวลา

๖. การเผยแพร่ผลงาน/การได้รับการยอมรับ

๖.๑ การเผยแพร่

๖.๑.๑ เผยแพร่ผลงานทางเว็บไซต์โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล
<http://www.satriwit3.ac.th/personal.php?p=preview>

๖.๑.๒ เผยแพร่ผลงานทางเว็บไซต์ครูบ้านนอก https://www.kroobannok.com/board_cat_list.php?bcat_id=15

๖.๒ การได้รับการยอมรับ

๖.๒.๑ นักเรียน ผู้ปกครอง และครูมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

๖.๒.๒ การได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) ระหว่างครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕